

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллик куни — 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар қўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

САХИЙҚАЛБ ФЕРМЕР

Истиклол шарофати ила дехқонларимиз ерга эгалик қилиш ҳуқуқини қўлга киритдилар. Бошқача айтганда, ер ўз эгасини топди. Бирок, энди ақлни ишлатиб, фидокорона меҳнат қилиш, қийинчиликлардан чўчимаслик лозим. Боқимандалик кайфиятидан халос бўлган кўплаб кишилар бу йўлда оғишмай, муваффақиятлар сари дадил одим отишмоқда. Самарқанд вилоятининг Булунгур туманидаги Бешқўтон қишлоғида яшовчи Хотамовлар хонадони худди шундай оилавий фермер жамоаси.

Дастлаб ўз қарамогидида уч бош сигир ва кўй-кўзи билан иш бошлаган бу тadbиркорнинг бугунги кунда битта тракторга (тўлиқ кўшимча ишлов ускуналари билан), комбайн, энгил автомашинага эга бўлиши ҳазил ишми. Утган етти йил мобайнида, бу хўжалик қарамогидидаги қорамоллар сони 25 тага, кўй-кўзилар эса 100 бошга етганлигини айтмайсизми?

Хозир 73 ёшдаман, дейди отахон. - Бир умр ўқитувчилик қилиб жумрофиядан дарс бердим. Мен нафакага чиқшим билан Ўзбекистонимиз мустақилликка эришди. Хар кимнинг, жумладан дехқон ва чорвадорларнинг ҳам эрки ўзига берилди. Бу бизга ҳам қўл келди. Қишлоғимиз тоғ этагида жойлашган. Чорвачилик бўйича фермер хўжалиги ташкил этдим. Фарзандларим қишлоқ боласи эмасми, болалигидан чорвага меҳр қўйишган. Боз устига олтинчи ўғлим Солихон ветврачликни битираёттир. Хуллас, хонадонимиздаги бор чорвани хатлаб, фермер хўжалигига асос солдик.

Сирасини айтганда фермер хўжалиги, уни юритиш сирлари йигитлик давридан менга таниш. Бу ҳақда тўлиқ тасавури бор. Негаки, Германияда армия хизматини ўтаганман. Уларда фермерлик харақати ўша мен хизмат бурчимни ўтаган 1953 йилларда ҳам гуркираган эди. Немисларнинг ерга, чорвага меҳри, тadbиркорлиги, ҳалоллигига тан берганман ўшанда. Шунингдек, уларнинг хўжалик юриштиши, бирни икки қилишдаги уdda-буронлиги сирларини ўрганишга интилардим. Ўшанда қаттиқ хавас қилганман уларга. Қани энди, бизда ҳам шундай қилишга имкон берилса, деб орзуманда эдим. Мана, давлатимиз мустақил бўлиб, менинг ҳам ўша орзуларим ушалишига йўл очилди. Худога шукр, етти йил ичида ўзимизни унглаб, комбайн, трактор, тележка ва бошқа ускуналар сотиб олдик.

Очигини айтсам, давлатдан қарз ҳам олмадик. Бунинг устига ун ёки ёғ-мой комбинацидан ем олганим йўқ, Ташвиши кўп. Ихтиёримиздаги уч гектар жойга беда ва бир гектарига маккажўхори эканмиз. Масалан, бултурги йилда чорва қишлоғига етарли микдорда пичан йиғиб, 5 тонна макка дони олдик. Уч гектарга бугдой экандик. Худо омадимизни бериб, давлатга топширигандан ташқари ўзимизга 20 тонна бугдой қолди.

Фойда ҳисобидан молхона ва айвон қурдик. Бу ишга қўл урганимиздан келган фойда шу бўлдики, тўрт ўғлим, қизларим ва қизларим ишлик бўлишди.

Ҳа, Раҳматилла ака тadbир-

кор, пиру бадавлат хонадон сохиби. Турмуш ўртоғи Қорасоч опа билан тўрт ўғил ва беш қизни оқ ювиб, оқ тараб қатта қилишди. Тўрт қизни турмушга узатиб, ўғилларни уйлантирган бу отахон ва онахон бугунги кунда 20 дан зиёд неваралар қуршовида ёшларга бош бўлиб ўтиришибди.

Раҳматилла ака ўта сахийқалб инсон. Хар йили қишлоғидаги ўнлаб ночор оилаларга бугдой ва бошқа нарсалар ҳада қилиб туради. Отахон ҳали бақувват, бироқ бу ташвишлар учун югуриш 70 ёшдан ошган

к и ш и г а оғирлик қиладди. Шу боис, фермер хўжалиги раислигига ўғли Собирни ўтказиб қўйди. Хўжаликка кимнинг раис бўлиши унча аҳамиятли эмас. Отахондан бемаслаҳат бирор иш қилинмайди. Муҳими, ўғиллар ва неваралар қўй ва молларни боқиб, келинлар сигир соғиб эл дастурхони обод бўлишига ҳисса қўишашаяпти. Ахир ўз-ўзидан оёққа туриб, камолотга интилаётган бу оилавий хўжалик ҳар йили давлатга 4-5 тонна сут ва бирикки тонна гўшт топшираёттир.

Жорий йилда улар туман ҳокимининг қарори билан 20 гектар ерга эга бўлишди. Шундан 2,5 гектарига сершира узум қаламчалари экишган. 5 гектариди эса бот барпо этиб, олма, беҳи кўчатлари ўтказишган. 8 гектарига маккажўхори ва полиз экинлари экишмоқчи. Хуллас, орзулар катта, ниятлар юксак. Мен уларга чин юракдан омадлар тиладим.

Хайрулла ҲАМРОЕВ

ДАРЁДАЙ УЙФОҚ, ЯШАСАНГ...

Сухбатдошим - Назира ЖўРАЕВА бундан ўттиз беш йилларча аввал Фафур Фулом номли Адабиёт ва санъат нашриётида оддий мусаххих бўлиб иш бошлаганди. Кўп йиллар давомида нашриёт ташвишларини елкалаб яшадди. Эндиликда нашриётнинг бош муҳаррири.

- Аёл жамиятда қанчалик юқори мавқега эга бўлмасин, унинг ҳақиқий бахти оиласида. Сизнингча, бугунги аёлнинг оиладаги ўрни қандай бўлиши керак.

- Толстойнинг битта гапи бор: "Киши оилада бахтли бўлиши лозим. Бордию, бахтсиз экан, бунга ўзи айбдор". Бу гап чин ҳақиқат. Инсон ўз оиласида ўзи учун яхши кайфият, шодлик ва бахт яратиб олиши керак. Оилани осойишта ва файзли сақлаш кўпроқ биз аёлларнинг чеки-мизга тушган. Шундай экан, эҳтимолдан бурчларимизни ҳалол уддалашимиз шарт. Мен уй остонасидан кирсам аввало эр, фарзандлар ва хонадон тинчлигига масъул бўлган бир аёлга айланаман. Ахир эркак киши гоҳида асабийлашиши, болалар ҳам ўзар ва қайсар бўлиб қолишлари мумкин. Аёл бу юкларнинг ҳаммасини кўтариб, хар икки томоннинг қўнглини ола билиши керак. Турмуш ўртоғим: "Сен уйда бўлмасанг, ҳаммаёқ хувиллаб қолади" дейдилар. Тўрттала кизим ҳам уй остонасидан кираётти: "Ойижон, қаердасиз?!" дейишади. Бундай иззат-эътибор кўнглимга хуш ёқадди, оиламда мунисиб ўрним борлигидан севи-наман. Ахир аёлнинг чин бахти ҳам шу-да!

Яхшилардан сўз очдик

Хамкасбарнингиз сиз ҳақда яхши гапларни айтишди. Сиз кўпдан бери Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси аъзоси, моҳир таржимон, шунингдек жонқуяр китоб тарғиботчиси ҳам экансиз. Бош муҳаррирлик баробарида бу юмушларнинг ҳаммасига қандай вақт топасиз?

- Китобнинг қудратига тенг келгувчи ҳеч нарса йўқ дунёда! Мана шу нарсани ҳамма ёшларимиз билишини истаймман. Ахир истиқлол йилларида ўнлаб, юзлаб янги асарлар дунё юзини кўрди. Уларда мустақилликнинг шакли-шамойли, руҳи, нафаси сезилиб турибди. Мен "Ассалом Ўзбекистон" телекўрсатуви ҳамда "Ёшлар канали" радиоси тadbирчилари орқали ана шу китобларни тарғиб ва ташвиқ қилишда қатнашаман. Нашр этилаётган янги дарсликлар хусусида радиотўлқинларда кўпгина эшиттиришлар олиб

бораман. Ҳафтанинг шанба ва якшанба кунларида асосан шу юмушларга вақт ажратаман. Ахир ақалли ўнтагина йигит-қизнинг қалбиди китоб ўқишга иштиёқ уйғота олсам қанчалар соз! Очигини айтсам, менга бу ишлар завқ бағишлайди, чарчоқни ҳам сезмайман...

- Ўзбек оилаларида она билан боланинг руҳий яқинлиги ҳақида сўзбатлашсак...

- Бола улгайгани сайин мустақил бўла боради. Бу яхши. Лекин, баъзида улар оналаридан узоклашадилар, шахсий масалда, интим мавзуларда кўпроқ кўчадаги ўртоқлари билан маслаҳатлашишади. Бу нотўғри. Ахир эндигина балоғат остонасига қадам қўяётган ўғил ёки қиз боланинг нотўғри ахборот таъсирида ҳаётга муносабати кескин ўзгариши мумкин. Шундай вақтда она билан боланинг руҳий яқинлиги жуда-жуда зарур. Фақат ота ёки онанинг ўзигина болага тўғри йўл кўрсатади, уни ноҳўя ишлардан қайтаради. Демак, оналар фарзандлари кай ёшда бўлишмасин, доимо уни кўздан қочирмаслиги, хар бир масалада яқиндан маслаҳатлашиб туриши лозим. Бора-бора бу нарсга одат тусига кирса, нотабиийликка ҳеч ҳолат қолмайди.

- Узингиз каби аёлларга нималар деган бўлардингиз?

- Аёл уйда куйинчак она, суюмли рафика, меҳмондўст бека. Тўғри, аёлнинг зиймасида юк кўп, ташвиш кўп. Бироқ, у ўз оиласида мўътадил иқлим яратишга-да масъул! Шундай экан, иссиқ сўз, ёруғ табассум ва яхши кайфият Аёлнинг ҳеҳрасини ҳам, хонадонини ҳам нурга тўлдириб туришини истаймман. Назаримда аёлларимизнинг ҳаммаси худди шундай фазилатларга эга. Шунинг учун ҳам уларнинг сўзлари ўткир, нигоҳлари тий-рак, қадамлари дадил! Ўзбек аёли учун бу ҳам бир бахт, аслида.

Гулчехра ЖАМИЛОВА
сўхбатлашди

